

ע"פ 6643/20 - עמירה יהודית נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 6643/20

לפני:
כבود השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופטת ע' ברון

המערער: עמירה יהודית

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
ימים 9.8.2021 בת"פ 34637-09-169 בדין שני על-ידי
כבוד השופטת ח' מ' לומפ

תאריך הישיבה: ל' בסיוון התשפ"א (10.6.2021)

בשם המערער:עו"ד יונתן קייל

בשם המשיבה:עו"ד יורם הירשברג

בשם שירות המבחן:גב' ברכה ויס

מתורגמן לשפה הערבית: אשרף קרעין

פסק דין

השופט נ' סולברג:

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 9.8.2020, בת"פ 34637-09-16 (השופט ח'מ' לומפ), שבגדרו הושת על המערער עונש של 14 חודשים מאסר בפועל, לצד עונשים נלוים.

רקע והליך קודמים

2. עניינו בערעור על עונש המאסר בפועל, ועל כן נפרט את העובדות הضرיקות לעניין זה בלבד. ביום 28.11.2019 הודה המערער,>Zohadi Umira, בעובדות כתוב אישום מתוקן שהוגש בעניינו, בהמשך להסדר טיעון שנחמתם בין לבן המדינה. על-פי המתואר בכתב האישום, בין השנים 2010-2015, נקשרו Zohadi וחברת ע.ז. מיטל עבודות בניה הנדרסיות בע"מ אשר בבעלותו (להלן: החברה), באמצעות אדם נוסף (להלן: האדם الآخر), עם קבוצה עברינית שעסקה בהונאת רשות המס. כך, לפי הנטען, בתקופה האמורה הוציאה הקבוצה חשבונות מס פיקטיביות על שם חברות קש שונות, בסך כולל של 6,520,221 ₪, הגם שלא ממש אחוריין עסקאות כלשהן; Zohadi עצמו רשם את החשבונות הפיקטיביות הללו בספריה החברה, ניכה בגין מס תשומות בסך של 993,762 ₪; ולאחר שהעバー הכספי לחברות הקש ומס התשלומיות נוכה, קיבלו לידיים Zohadi והאדם אחר כסף מזומנים, בשיעור סך התשלומים ששולם כנגד החשבונות, בגין עמלה של 8%.

עוד נטען בכתב האישום המתוקן, כי בתקופה האמורה רשם Zohadi בספריה החברה 29 מסמכים שנחזו כחשבונות מס אוטונומיה (חשבונות P), על שם עסקים שונים, בסך כולל של 3,150,892 ₪. גם החשבונות הללו התרero כפיקטיביות, וגם בגין מס תשומות שלא כדין, בסך כולל של 457,822 ₪.

3. Zohadi הודה כאמור בעובדות כתוב האישום המתוקן, ועל בסיס הודהתו זו הורשע בעבירות שייחסו לו: עבירות של קשירת אדם לביצוע פשע ורישום כזוב במסמכי תאגיד (לפי סעיפים 423 ו-499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977); עבירות שונות של התחרקות או השתלמות מתשולם מע"מ, חלkan בנסיבות מחמירות (לפי סעיפים 117(ב)(1), 117(ב)(3), 117(ב)(5), 117(ב)(6), 117(ב)(8) ו-117(ב)(2)-(3) לחוק מס ערך נוסף, התשל"ז-1975 (להלן: חוק מס ערך נוסף)); וUBEIRUT שונות של התחרקות מזמן מתשולם מס הכנסתה, או עזרה לאדם לעשות כן (לפי סעיפים 220(2), 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסתה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסתה)).

4. עוד הוסכם בהסדר הטיעון, כי המדינה תטען לעונש של 20 חודשים מאסר בפועל; כי הצדדים יעתרו בהסכמה להשתתף עונש של מאסר על-תנאי בהתאם לשיקול דעת בית המשפט; וכי בית המשפט יטיל עונש של קנס כספי על Zohadi, בהתאם לטיעונים שישמעו הצדדים בעניין.

5. לאחר שנשמעו הטיעונים לעונש, ביום 9.8.2020 ניתן גזר הדין. תחילת, עמד בית המשפט המחוזי על תסוקיר שירות המבחן בעניינו של Zohadi, אשר לו פנים לכואן ולכאן: מצד אחד, ציין כי עסקנן באדם צער, המנהל אורח חיים נורמטיבי, אשר הסתמכותו לפילילים מהוועה עבورو "גורם מרתיע מאוד", ומחדדת לו את גבולות המותר והאסור; מצד שני, הודגש כי על אף שZohadi מבין שעליו לשאת בהשלכות למעשה, הוא "מתאפיין במוקד שליטה חייזני", תוך נתילת "אחריות חלקית", ונטייה לצמצום וטשטוש של חלקו ביציע המעשים. בשורה התחתונה אפוא, המליך שירות המבחן כי יושת על Zohadi עונש מוחשי, לשם חידוד הצבת הגבולות.

6. בהמשך, ניגש בית המשפט המחוזי לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהקשר זה הודגשו האינטראס החברתי

המוגן שביסוד עבירות המס – אכיפת החוק, לבלי יתחמקו נישומים מנשאת חלוקם במימון הקופה הציבורית; עמדת הלהקה הפסוקה – שלפיה ככליל יש להטיל על עבריני מס עונש מאסר בפועל, לצד הקנס הכספי; וניסיות ביצוע העבירה בעניינו של זוהדי – אשר מעשייו בוצעו בהיקף משמעותי, "במשך מספר שנים, בשיטות, בתחכם ובתכנון מוקדם", ובגינם חמק מתשלום מס בסכומים גבהים. על כן, ולאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוגעת בכגן דא, העמיד בית המשפט המוחזיא את מתחם העונש ההולם בין 12 ל-30 חודשים מאסר בפועל, לצד קנס בשיעור הנע בין 20,000 ל-200,000 ₪.

7. לבסוף, ולאחר שלא נמצא לסתות ממתחם הענישה, פנה בית המשפט המוחזיא לגוזר את עונשו של זוהדי בגדרי המתחם. במסגרת השיקולים ל科尔א, ניתנה הדעת על מצבו המשפחתית של זוהדי, אשר נושא בנטול לפרנסת אחיו והוריו; על עברו הפלילי הנקי, בכל הקשור לעבירות מסים, והעובדת שלא עבר עבירה בתקופת ניהול ההלכים; על כך שלא הרוויח מביצוע העבירות; על הקשיים הראייתיים בתיק; על תסקير שירות המבחן הנזכר לעיל, שלפיו ההליך הפלילי משמש עבורו גורם מרתייע; ועל הזמן השיפוטי שנחסר בעקבות הودאותו, כמו גם שיתוף הפעולה מצדיו, כאשר העיד נגד מעורבים אחרים בפרשה. עוד ציין בית המשפט, כי שקל את "דבריו של ב"כ [של זוהדי] לפיהם קיימים מעורבים אשר חלוקם באירוע לא היה זניח, ואף היה משמעותי יותר מחלוקתם של [זוהדי], אשר כלל לא הוועדו לדין", אולם לצד זאת הביאו כי המדינה "סבירה הסבר לאי הגשת כתוב האישום נגדם בשל כך שאינו מספיק ראיות". כמו כן, באשר בזמן הלא מבוטל שהלך ממועד הגשת כתוב האישום ועד למועד ההרשעה, הודהש כי חלוף הזמן "חלקו בעקבות חוזרות ונשנות של [זוהדי] וחלקו מכך שלא הועברו כל חומריה החקירה". לחומרה הובאו בחשבון נטייתו של זוהדי לצמצם את אחריותו, כמו גם המלצה שירות המבחן להטלת עונש מוחשי.

על כן – ולאחר שהתייחס גם לעונשים שהוטלו על מעורבים אחרים בפרשה, משיקולי' איחודות בענישה, כמו גם לכך שהמחלדים שבгинום הוועד זוהדי לדין לא הוסרו – הגיע בית המשפט המוחזיא לכלל מסקנה כי יש להטיל על זוהדי עונש בשליש התחתון של מתחם הענישה, וגורר עליו עונש של 14 חודשים מאסר בפועל; 9 חודשים מאסר על-תנאי, אם יעבור בתוך שנתיים עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, או עבירת מרמה מסווג פשע, או כל עבירה מסווג פשע לפי פקודת מס הכנסת או חוק מס ערך מסוים; 3 חודשים מאסר על-תנאי, אם יעבור בתוך שנתיים עבירה מסווג עוון כאמור; וקנס בסך של 20,000 ₪, או ארבעה חודשים מאסר תחתון.

מכאן הערעור שלפנינו.

טענות הצדדים

8. את טענותיו של זוהדי, אלה שבכתב ואלה שהשמע בעל-פה בא-כוחו בדיון לפניינו, ניתן לחלק לשולשה נדבכים: הנדבר ראשון נוגע לטענות הקשורות בהגינות ההליך, מתחום ההגנה מן הצדק. בעניין זה נטען, כי התנהלות המדינה לוקה באכיפה סלקטיבית, המוביילה לענישה סלקטיבית, באשר העונש שנגזר על זוהדי חמוץ מעונשים של אחרים בפרשה, ללא הצדקה, וכאשר ישנים מעורבים נוספים – ובפרט האדם الآخر שנגזר בכתב האישום המתוקן – שבאupon תמורה הוחלט שלא להעמידם לדין. עוד טוען זוהדי בהקשר זה, כי גזר הדין לא מתחשב בתיקונים שנעשו בכתב האישום – אשר נעשו מתוך אינטרס של המדינה, על רקע קשיים ראייתיים שנתגלו בתיק, כמו גם כשלים בהעברת חומריה החקירה. הנדבר שני קשור בפרק הזמן הממושך שהלך מפתחית החקירה ועד ההעמדה לדין. לפ"ז זוהדי ובא-כוחו, בניגוד לאמור בגזר הדין, אין לתלות בהם את האחריות להימשכות ההליכים; אלא במדינה, שתכוונות החליפה את הגזע, התובע, דבר שבכל פעם הצריך מהותיים ללמידה מחדש את התקיק. הנדבר השלישי נוגע לנسبותיו האישיות של זוהדי,

והכשל בהכנת הتفسיר בעניינו, אשר התבבס על שיחות שנערכו עמו בשפה העברית, גם שאיננו שולט בה, לפי הנטען, באופן מיטבי. לגבי נסיבותו האישיות, טוען>Zוהדי כי בעקבות ההליך הפלילי – חלה תמורה ממשמעותית בחויי, התמתן, והטייצב מבחינה תעסוקתית; כי הتفسיר שנערך בעניינו לקרה הדין בערעור זה – יעד; וכי בהינתן זאת – אין תועלת בהשתתו במאסר מאחריו סORG ובריה.

על יסוד כל האמור, טוען>Zוהדי כי העונש שהוטל עליו מחייב עמו יתר על המידה, כי יש להפחיתו, ולהמירו בנשיאות המאסר בדרך של עבודות שירות.

9. המדינה דוחה את טענותו של Zוהדי מכל וכל. ראשית נטען, כי קוו הטיעון שמציג Zוהדי בערעור עומד בסתרה חזיתית להסדר הטיעון, שעיל-פיו כאמור הודה בעובדות כתוב האישום המתוקן, תוך ידיעה והסכמה לכך שהמדינה טוען לעונש של 20 חודשים מאסר בפועל. שנית, בונגעו לאופן עריכת הتفسיר בבית המשפט המחויז, מדגישה המדינה כי Zוהדי דובר את השפה העברית, כי לא נדרש לתרגם בבית המשפט, וכי לא צוין – לא בתفسיר בבית המשפט המחויז, גם לא בזה שנערך לקרה הערעור דין – כי שיחה עמו בשפה העברית הייתה בעיה לעריכתتفسיר מהימן בעניינו. כמו כן, לגבי הتفسיר שנערך לקרה הדין בערעור, טוען כי הגשה הتفسיר על שיחה עברית – ככל חיוبي, הרי שבסתו של דבר לא בא שירות המבחן בהמלצת להפחיתה בעונש, וממילא אין בתفسיר העדכני כדי ללמד על כשלים שנפלו בהליך לפני לפני לפניו בית המשפט המחויז. בכל הנוגע לטענות בדבר אכיפה או עונישה סלקטיבית, סבורה המדינה כי אין מקום למצער את חלקו של Zוהדי בבחירה המעשים, כאשר כעולה מעובדות כתוב האישום,ברי כי נטל חלק משמעותית בבחירה העבירות. אשר לטענות ההגנה מן הצדק, מדגישה המדינה כי עניינו של Zוהדיណן חלק מפרשה גדולה, והם שאמנם חלק מהמעורבים לכואה בפרשא לא הוועמדו לדין בסופו של דבר, הרי שהדבר נעשה משיקולים לגיטימיים, דוגמת קשיים ראייתיים וכיוצא באלה.

בשורה התחתונה, אם כן, עומדת המדינה על כך שהעונש שנגזר על Zוהדי – הולם את נסיבות העניין, כמתחיב ממדיניות הענישה בעבירות מס; וכי הדברים נכונים ביותר שעת, שעה שהמחליל בתיק לא הוסר, כאשר עד היום הלכה למעשה מחזק Zוהדי בכיספים השייכים לקופת המדינה.

דין והכרעה

10. לאחר ש核实תי את טענות הצדדים, מזה ומזה – ולאחר שבמהלך הדיון בערעורניסינו להפר בזכותו של המרערע, שמא יש מקום לנתקוט כלפי אמת מידת לפנים משורת הדיון – באתרי לכל מסקנה כי אין מקום להעתיר לערעור. כיצד, עונש שהטילה הערוכה הדינונית – ערכתה הערעור תערובתו במשורה, במקרים חריגים בלבד, בהינתן טעות מהותית שנפלה בפסק הדין או סטייה של ממש ממדיניות הענישה (ראו, בין היתר: ע"פ 8436/20 אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (7.6.2021)). בעניינו, אין ממש בטענות לפגמים בהליך; אם לגבי אכיפה או עונישה סלקטיבית, אם לגבי אי-שקללת התקיונים שהוטמעו בכתב האישום. כאמור, בגין הדיון פירט בית המשפט המחויז את העובדות כפי שנכתבו בכתב האישום המתוקן, והתייחס לעניינים של אחרים בפרשא. אמנם, בדיון לפני הבahir ב"כ המדינה כי עד כה נתנו 24 גזירות דין במסגרת הפרשה – ולא 36, כפי שצוין בגין הדיון; אולם על כל פנים, אין לכך השלכה מהותית, והעיקר הרינו שהיבט זה לא נעלם מעניינו של בית המשפט המחויז. מכלול היבטים הללו – הובאו אףוא בחשבון, ולא שוכנעתי כי Zוהדי זכה ליחס בלתי שוויוני, או לא הוגן. הוא הדיון בונגעו לטענה כי האשם בהימשכות ההלכים רובי לפתחה של המדינה – עניין אשר צוין במפורש בגין הדיון, כשיקול לכולו, אם כי באופן מסוים.

11. אשר לנسبותיו האישיות של זהודי. ראשית, אפילו א nich – ולא בלי ספק – כי יש ממש בטענותיו של זהודי בדבר ערכית הتسיקיר בעברית ולא בערבית, וכי הדבר فعل לרעתו, הרוי שבhalb הכנת הتسיקיר לקראת הדיון בערעור דין נעשה השיחות עם זהודי בעברית; בכל מקרה, אם כן, אפילו הייתה תקלה, נראה כי עניין זה בא על תיקונו. שנית, והוא העיקרי, הגם שאין חולק כי הتسיקיר הנוכחי חיווי – לא שוכנעתי כי הדבר מצדיק את התערבותנו. זהודי הפנים את חומרת מעשיו, ההליך הפלילי הרתייעו, הוא עושה מאמצים לחזור למוטב – טוב שכך. יחד עם זאת, בית משפט זה עמד לא פעם על החומרה בעבריות המש, בפרט כאשר הן נעשות לאורך תקופה, בסכומים גדולים (reau פ' 512/04 ابو עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 384, 381 (2004); ועל הצורך בהטלת עונש מסר בפועל בגין (עו"פ 624/80 חברה ויס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981); ע"פ 5139 לביא נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (17.3.2020); ע"א 2823 בDIR נ' רשות המסים, פסקה 25 (3.3.2020)). כאמור בಗזר הדיון, נסיבותיו האישיות של זהודי נשקלו, הביאו להקלת בעונשו בגין המתחם. אולם שיקול זה איננו חזות הכל; אין להקל ראש בסכומים הגבוהים שהזהודי חמק משלליהם, ובהתנתק שהכסף לא הוחזר, אך שבסופו של יומם הציבור הוא זה שנושא בנזק – בדיון קבוע בבית המשפט המחויזי כי מתחייב עונש מסר בפועל. גם לא מצאתי כי העונש שהושתת, חורג באופן ממשמעותי מדיניות הענישה בהשוואה למקומות דומים אחרים, לא כל שכן בהשוואה לעניינים של אחרים בפרשה דין; מילא, אסמכתאות משכנעות לתמיינה בטענות הלו – לא הובאו לפני.

12. הנה כי כן, בית המשפט המחויזי – שקל את המכשול; פגמים של ממש בניהול ההליך – לא מצאתי; והעונש שנגזר על זהודי – הולם את חומרת מעשיו, מתחשב בנסיבותיו האישיות, כמו גם בנסיבות ביצוע העבירה. אין עילה להתערבות בשלב הערעור.

אציג אפוא לחברות לדחות את הערעור.

שפט

השופט ע' ברון:

אני מסכימה.

שפט

השופט ד' ברק-ארן:

אני מסכימה עם חברי השופט נ' סולברגci דין הערעור להידחות.

בשולוי הדברים, ביחס לטענות שנobao על ערכית הتسיקיר, אוסף כי נזכר בו שהמעערר ציין בפני קצינת המבחן

עמוד 5

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - או © verdicts.co.il

כי למד את השפה העברית כולל קורא וכתוב. מכל מקום, כפי שציין חברי, ניתן להתרשם כי בסופו של דבר ב막ה דן לא נגרע חלקו של המערער, בפרט כאשר הتفسיר העדכני התבפס על שיחת עם המערער בשפטו. יחד עם זאת, על דרך הכלול ובמנבט הצופה פניו עתיד, יש לציין את החשיבות הרבה הנודעת להקפדה, ככל הניתן, על כך שהכנת הتفسיר תהיה מבוססת על שיחת עם הנאשם בשפה שבה הוא מתבטא בצורה מיטבית. ולא כל שכן בכך כאשר מדובר בשפה הערבית, שלא מעמד רשמי במדינת ישראל, ומה גם שבשירות המבחן מועסקים אנשי מקצוע שעוזר שפטם.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

המעערער יתיצב לריצוי עונשו לתחילה ריצוי עונשו בביבמ"ר ניצן ביום 4.7.2021 בשעה 09:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברטותו תעוזת זהות או דרכון. על המערער לחתם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למינוי מוקדם, עם ענף אבחון ומימון של שב"ס בטלפון: 08-9787377, 08-9787336.

ניתן היום, ז' בתמוז התשפ"א (17.6.2021).

שופט

שופט

שופט